

Richard Tognetti (Dejan Bulut)

Izvedba Stravinskega je bila fantastično dovršena

Šesti koncert Festivala Maribor z naslovom Nauk za nesmrtnost

JANKO ŠETINC

V nedeljo, 4. septembra 2011, je bil v dvorani Union šesti koncert Festivala Maribor z nazivom Nauk za nesmrtnost. Pod vodstvom umetniškega vodje Richarda Tognettija je igral godalni orkester Festivala Maribor, kot solisti so nastopili Dejan Lazić, klavir, Matej Šarc, oboa, Milena Lipovšek, flauta, Boštjan Lipovšek, rog, Paolo Calligaris, fagot. Na sporedu so bile te skladbe: W. A. Mozart, Koncert za klavir št. 12 v A-duru, op. 4, K 414, W. A. Mozart, Simfonija concertante v Es-duru, K 297b, Benjamin Britten, Variacije na temo Franka Bridga op. 10, Igor Stravinski, Muze iz baleta Apollon musagete.

V Mozartovem koncertu za klavir je blestel Dejan Lazić s svojim nepreko-sljivim pianizmom. S prefinjeno tonsko kulturo in dinamičnim razponom, ki je našemu glasnemu času skoraj neznan, je ustvaril atmosfero oziroma zvočni svet, v katerem lahko Mozartova glasba polno zaživi. V ustvarjenih dinamičnih razmerjih so bili pianissimi pritajeni in prozorni kot dih, pa vendar dovolj intenzivni; vsak forte je učinkoval neverjetno močno, in vendar je ohranil duševno dimenzijo in lepoto tona. Tako je bilo kljub vsej jasnosti, eleganci, uravnoveženosti in

očarljivosti v igri tudi dovolj žara in živosti. Kadar govorimo o stilni zvestobi, nimamo v mislih zbira zgodovinskih dejstev, temveč si želimo, da bi skladba učinkovala živo kot na dan nastanka. Umetniško doživetje je navsezadnje odvisno od živosti igre, in te živosti naši izvedbi ni manjkalo. Edina pripomba, ki se nam je pogosto prikradla med poslušanjem, je ta, da je bilo premalo svetlih tonov.

Koncertantna simfonija je dala priložnost našim znanim solistom, da so v izvedbi prikazali vrhunsko znanje. Skladba je priložnostno delo brez intenzivnosti in širine doživetja, ki označujejo zrela Mozartova dela. Zahteva pa virtuosno igro, muzikalnost, prilagodljivost in veliko mero dobrega okusa. Orkester je pokazal visoko izvajalsko kulturo, nismo pa mogli spregledati nekaj razhajanj oziroma nesoglasij v tempih, saj konstantna upočasnitev variacij tretjega stavka živahnemu učinku ni bila v prid.

Benjamin Britten ni le med najpogosteje izvajanimi skladatelji 20. stoletja, temveč je med vsemi skladateljskimi figurami tega časa najljubeznejša. Nikoli ni pozabil na družbeno funkcijo umetnosti; pisal ni za prihodnost, temveč za sedanjost, za izvajanje in poslušanje; skratka, želel je "služiti soljudem in njihovi različnosti", kot se je izrazil. Zgodovina označuje njegovo tonsko govorico kot zmerno moderno, v njej pa skladatelj združuje izvirnost,

izostren čut za zvočne finese in blesteče kompozicijsko znanje. Te lastnosti se kažejo tudi v skladbi našega sporeda. V njej variira lirsko temo v desetih kontrastnih variacijah, na primer italijansko arijo ob dunajskem valčku, perpetuum mobile ob žalni koračnici, ob koncu pa kot prikaz briljantnega znanja veličastno fugo. Izvedba je bila neprekosljiva. Richard Tognetti se je kot umetniški vodja razdal v svoji maniri: nebrzdan temperament, virtuosno znanje, ustvarjalna domišljija, občutek za trenutek, odrski talent, karizma ... K temu dodajte še bogastvo orkestralnega zvona - ali bi si lahko želeli še kaj več?

Končati koncert s stavkom iz baleta Apollon musagete Stravinskega, in to po sočnem, prekipeljavem, živahnem in barvittem Brittnu, je rafinirana poteza. Kot Picassa tudi Stravinskega ne bi mogli slogovno označiti z določenim obdobjem življenja in dela. V času, ko je Stravinski pisal Apolona, je že veljal za prvaka neoklasicizma. Rekli so, da piše glasbo za šivalni stroj. Dejal je, da je za jasno zgradbo skladbe, za njeno kristalizacijo odločilno, da vse dionizične elemente, ki spodbujajo ustvarjalčevo ustvarjalno domišljijo, na Apolonov ukaz pravočasno ukrotimo in podvržemo zakonu. Odkril je svojo ljubezen do mediteranske vedrine in klasične somernosti. Izvedba Stravinskega je bila tako fantastično dovršena, da smo začutili ledeno hladen piš popolnosti.